

Τάσος Σχίζας

επιλογή μεταξύ έγχρωμου ή ασπρόμαυρου ήταν ένα κλασικό ερώτημα του παρελθόντος. Παραμένει για όσους συνεχίζουν να φωτογραφίζουν αναλογικά, επειδή αυτό αποτελεί μια απόφαση πριν την λήψη, για την χρήση του αντίστοιχου φιλμ.

Οι λήψεις με ψηφιακή μηχανή δεν απαιτούν από πριν την λύση αυτού του ερωτήματος. Η επιλογή γίνεται με λογική σκέψη και δοκιμές, κατά την ταξινόμηση και επεξεργασία του υλικού.

Η λήψη με αναλογική μηχανή και ασπρόμαυρο φιλμ, όπως και η ασυνήθιστη επιλογή «ασπρόμαυρη λήψη με ψηφιακή μηχανή», από την μία περιορίζει τον φωτογράφο, από την άλλη τον απελευθερώνει από την μελέτη και αναζήτηση του «κατάλληλου» χρώματος, επιτρέποντάς του την καλύτερη συγκέντρωση στην σύνθεση του κάδρου και στην σύλληψη της ιδανικής στιγμής.

Όμως η απάντηση στο ερώτημα «τι είναι προτιμότερο: έγχρωμο ή ασπρόμαυρο;» θα ήταν, πως το έγχρωμο υπερτερεί, αφού διαθέτει ένα πρόσθετο εκφραστικό μέσο, που δίνει την δυνατότητα στο φωτογράφο να εκφράσει συναισθήματα, σύμφωνα με τον τρόπο που θα χειριστεί το χρώμα. Το ασπρόμαυρο είναι πάντα πιο αυστηρό και πιο μελαγχολικό και συνήθως χάνει την αίσθηση της ζωντάνιας, της χαράς και της εφορίας που παρέχει το χρώμα.

Έτσι η επιλογή του ασπρόμαυρου, πέρα από την συνειδητή αισθητική προτίμηση, γίνεται όχι γιατί είναι «καλύτερο», αλλά γιατί είναι «ευκολότερο»...

Παρατηρώντας τις επιλεγμένες εικόνες της «γκαλερί των αναγνωστών», διαπίστωσα πως οι περισσότερες βασίζονται στην έμφαση του σχήματος και της σκιάς. Δύο στοιχεία που φαντάζουν στις φωτογραφίες, όταν απουσιάζει το χρώμα. Θα ήταν πολύ ενδιαφέρον αν μπορούσαμε να δούμε τις ίδιες εικόνες έγχρωμες και ασπρόμαυρες (πριν και μετά), έτσι ώστε να μπορούμε να αναγνωρίσουμε την διαφορετικότητά τους. Επιχειρώντας να τις φανταστώ και έγχρωμες, πιστεύω πως οι περισσότερες από αυτές θα γίνονταν πιο περιγραφικές και καταγραφικές και θα αποπροσανατόλιζαν τον θεατή από την ουσία. Θα ήθελα να κλείσω με μια συμβουλή που συνδυάζει τα δύο παρακάτω ζητούμενα:

- Ασπρόμαυρη παρατήρηση που διευκολύνει την σύνθεση.
- Έγχρωμη λήψη που προσφέρει καλύτερη ποιότητα κατά την μετατροπή της σε ασπρόμαυρο, από ότι η απευθείας «ασπρόμαυρη λήψη».

Ρύθμιση της μηχανής σε «ασπρόμαυρη λήψη» και επιλογή αρχείου raw. Το αποτέλεσμα είναι ασπρόμαυρη παρατήρηση στην οθόνη της μηχανής και σε κάποια viewers (π.χ. faststone) και κανονικά χρώματα στα προγράμματα επεξεργασίας αρχείων raw (π.χ. Camera Raw – Photoshop).

